

**UCHWAŁA NR XXIX/189/2026
RADY GMINY KLUCZE**

z dnia 26 stycznia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Klucze na lata 2026-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1153 z późn.zm.), art. 4¹ ust. 2 oraz art. 4¹ ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 z późn.zm.), art. 10 ust. 2-2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1939 z późn.zm.)

Rada Gminy Klucze uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Klucze na lata 2026-2029 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Klucze.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy Klucze

mgr inż. Justyna Białas

**PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY KLUCZE**
mgr inż. Justyna Białas

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY KLUCZE
NA LATA 2026-2029**

Spis treści

I.WSTĘP	3
II. PODSTAWY PRAWNE:.....	6
III.DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY KLUCZE	7
IV.CELE PROGRAMU	20
V.WARUNKI REALIZACJI GMINNEGO PROGRAM PROFILAKTYKI ORAZ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE KLUCZE NA LATA 2026-2029	30
VI.ODBIORCY PROGRAMU	31
VII.ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH	31
VIII.REZULTATY PROGRAMU	33
IX.ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:	33
X.ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W KLUCZACH	34

I. WSTĘP

Napoje alkoholowe są bezsprzecznie najbardziej dostępną substancją psychoaktywną w każdej grupie wiekowej. Według Raportu opracowanego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, od 2007 roku spożycie alkoholu na 1 mieszkańca w ciągu roku przekracza 9 litrów – w 2022 roku wyniosło ono 9,37 litrów, co jest wartością najniższą na przestrzeni ostatnich 5 analizowanych lat¹. Problem spożywania alkoholu dotyczy zarówno kobiet, jak i mężczyzn, jednak to właśnie mężczyźni stanowią grupę szczególnie narażoną na częstsze sięganie po tego typu substancje – spożywają oni alkohol niemal trzykrotnie częściej niż kobiety, tj. przez średnio 106 dni, podczas gdy kobiety piją alkohol średnio przez 37 dni w ciągu roku. Taka różnica może być związana nie tylko z czynnikami społecznymi i kulturowymi, ale także z odmiennymi preferencjami – mężczyźni częściej wybierają piwo, podczas gdy kobiety chętniej sięgają po wino².

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Klucze na lata 2026 – 2029 określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zgodnie z art. 4¹ Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi samorząd ma obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

W szczególności działania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na

¹ Szmidt J., i in., Raport 2023 – Uzależnienia w Polsce, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Warszawa 2023

² Tamże.

rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zapobieganie narkomanii należy do zadań własnych gminy i obejmuje:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zgodnie z art. 2 pkt. 3a i 3b ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym oraz zmiany w ustawach o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustawach wprowadzono do programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.

Realizacja zadań, o których mowa, jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Klucze, zwanego dalej Programem.

Realizując Program, należy przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostało wpisane do Programu, dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Tylko na takie zadania mogą zostać wydatkowane środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o czym mówi art. 11 „*W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18*”.

Obok zadań dotyczących profilaktyki alkoholowej, Program zawiera również zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zamieszczenie zadań wynikających z dwóch odrębnych przepisów w jednym Programie wynika przede wszystkim z faktu, iż do znacznej części problemów będących skutkiem nadmiernego spożywania alkoholu czy brania używek można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne. Wyniki różnorodnych badań, obserwacja zachowań młodych ludzi oraz rekomendacje Światowej Organizacji Zdrowia wskazują potrzebę zintegrowanego podejścia do profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Szczególnie młodzi ludzie mają tendencję do podejmowania zachowań ryzykownych dla zdrowia, do których należy przede wszystkim eksperymentowanie z narkotykami, dopalaczami, nikotyną i alkoholem. Zasadnym jest stworzenie programu dotyczącego profilaktyki zachowań ryzykownych szkodliwych dla zdrowia oraz łączenie różnorodnych form profilaktyki podejmowanych wobec młodego pokolenia.

Program ten jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii w Gminie Klucze.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest kontynuacją podjętych działań i zdobytych doświadczeń w latach poprzednich.

II. PODSTAWY PRAWNE:

Obowiązek uchwalenia niniejszego Programu wynika bezpośrednio z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne i akty prawa miejscowego:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy,
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 3) Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- 4) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- 5) Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych,
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- 7) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- 8) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- 9) Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- 10) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- 11) Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia,
- 12) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Klucze na lata 2022 – 2032,
- 13) Program Usług Społecznych w Gminie Klucze 1/2026 r.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY KLUCZE

W Polsce problematyka uzależnień od alkoholu i narkotyków stanowi istotne wyzwanie zdrowotne i społeczne, wpływając zarówno na jednostki, jak i całe społeczności. Nadużywanie tych substancji prowadzi nie tylko do poważnych konsekwencji zdrowotnych, ale również do rozpadu więzi rodzinnych, wykluczenia społecznego, wzrostu przestępczości oraz obciążeń dla systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej. Problem ten dotyka różnych grup wiekowych, jednak szczególnie niepokojące są statystyki dotyczące młodzieży i młodych dorosłych, wśród których obserwuje się wzrost eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi.

Diagnoza problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych ma na celu dostarczenie rzetelnych informacji przydatnych do zaplanowania i realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Klucze na lata 2026-2029.

Diagnoza problemu uzależnienia od alkoholu w Gminie Klucze powstała w oparciu o dane pozyskane z Diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej Gminy Klucze - Centrum Usług Społecznych w Kluczach, materiały własne Urzędu Gminy Klucze, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Interwencji Kryzysowej, Komisariatu Policji w Kluczach oraz Gminnych Placówek Oświatowych.

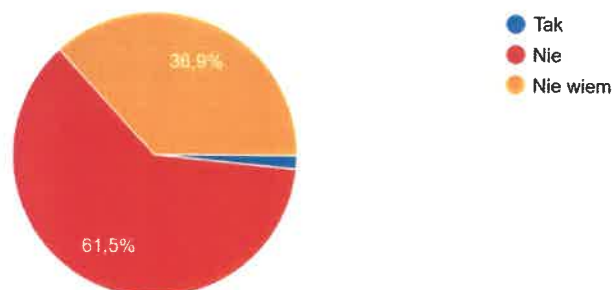
W 2025 roku na terenie Gminy Klucze przeprowadzono ankietę skierowaną do nauczycieli i wychowawców oraz ankietę dla rodziców. Celem ankiety było poznanie opinii nauczycieli, wychowawców jak również, rodziców dzieci uczęszczających do placówek oświatowych na terenie Gminy Klucze na temat uzależnień. W sumie udział wzięło 65 nauczycieli i wychowawców oraz 491 rodziców dzieci z terenu Gminy Klucze. Ankieta dostępna była w wersji papierowej.

Poniżej przedstawiono pytania i odpowiedzi ankietowe, skierowane do nauczycieli i wychowawców oraz pytania ankietowe do rodziców wraz z wynikami z przeprowadzonych badań, dotyczące kwestii uzależnień.

Ankieta dla nauczycieli i wychowawców

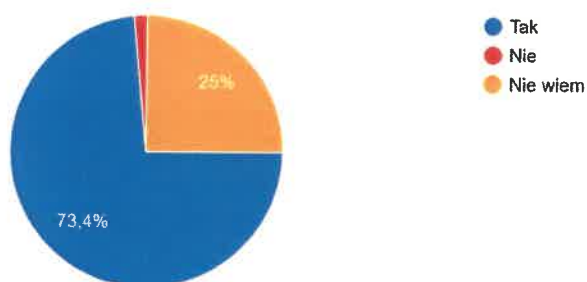
1. Czy w Pani/Pana placówce edukacyjnej zdarzały się przypadki uczniów będących pod wpływem środków odurzających

65 odpowiedzi

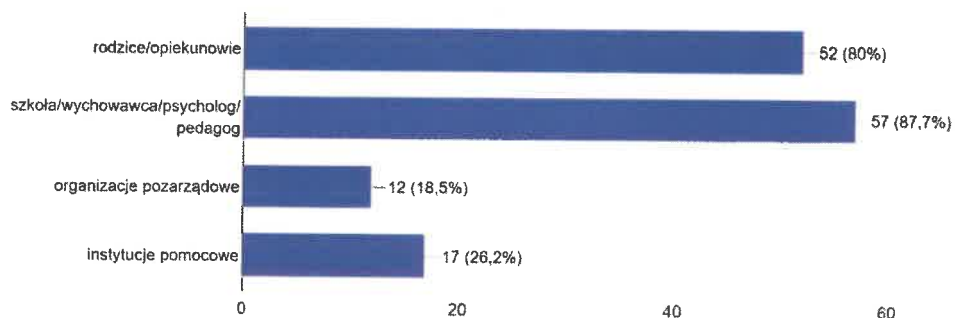
2. Czy jest Pani/Pan w stanie rozpoznać ucznia znajdującego się pod wpływem środków odurzających

64 odpowiedzi

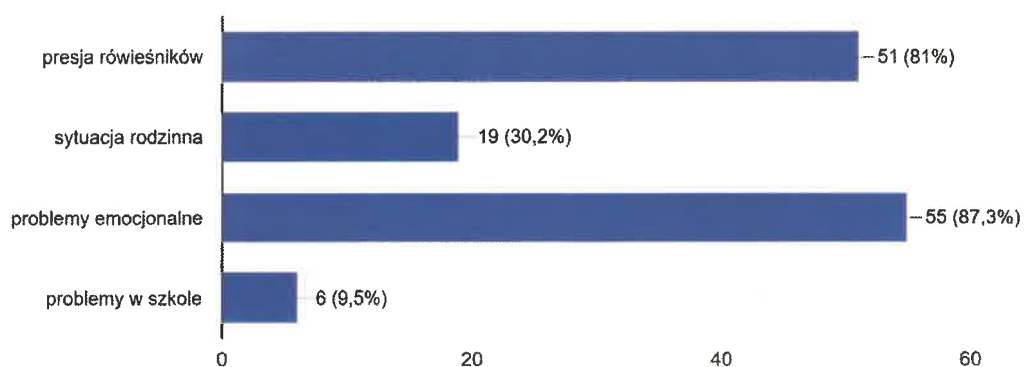
3. Kto powinien edukować uczniów na temat profilaktyki uzależnień (proszę zaznaczyć 2 odpowiedzi)

65 odpowiedzi

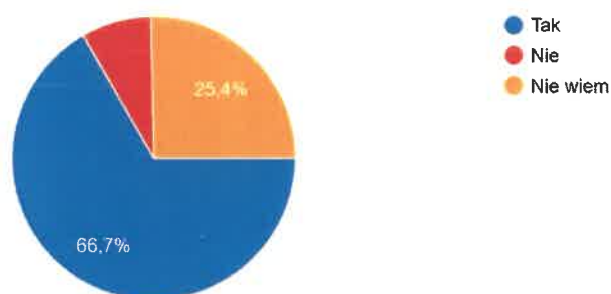
4. Dlaczego uczniowie sięgają po środki odurzające? (proszę zaznaczyć 2 odpowiedzi)

63 odpowiedzi

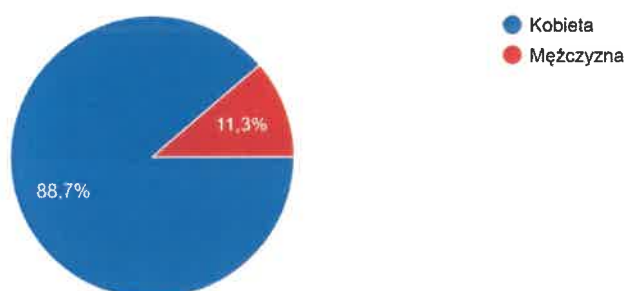
5. Czy posiada Pani/Pan wiedzę jak pomóc uczniowi w sytuacji zagrożonemu zjawisku uzależnienia

63 odpowiedzi

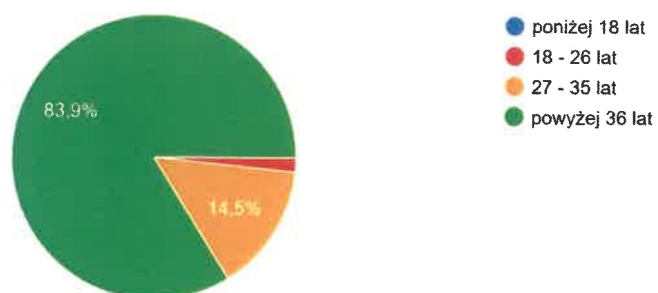
Płeć:

62 odpowiedzi

Wiek:

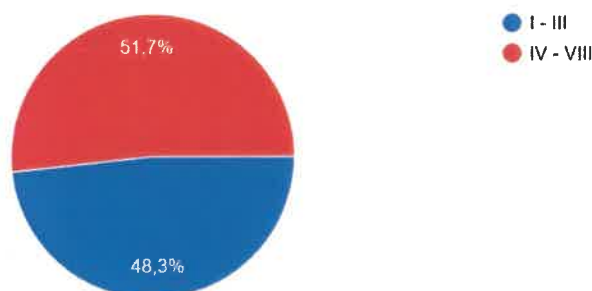
62 odpowiedzi

Ankieta dla rodziców

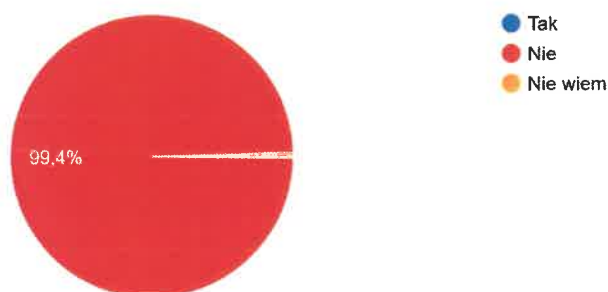
1. Jestem rodzicem ucznia klasy

491 odpowiedzi

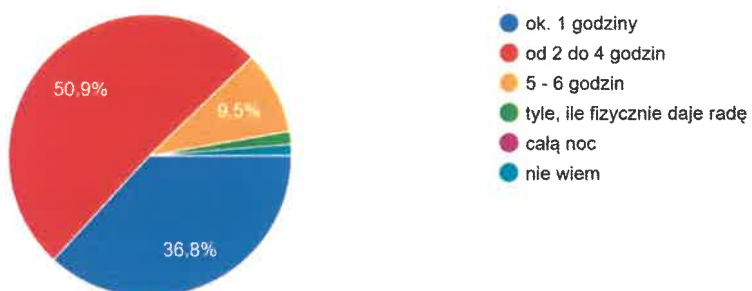
2. Czy zdarzyło się, że Pani/Pana dziecko było pod wpływem środków odurzających?

491 odpowiedzi

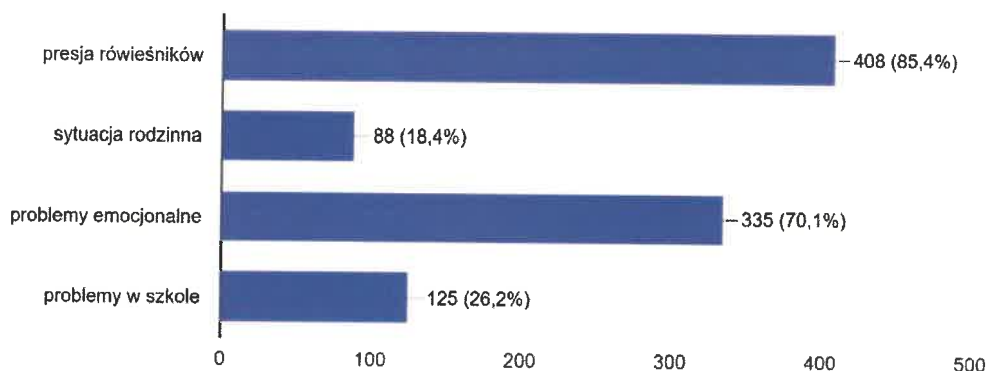
3. Ile godzin dziennie Państwa dziecko spędza korzystając z Internetu, telefonu, komputera

475 odpowiedzi

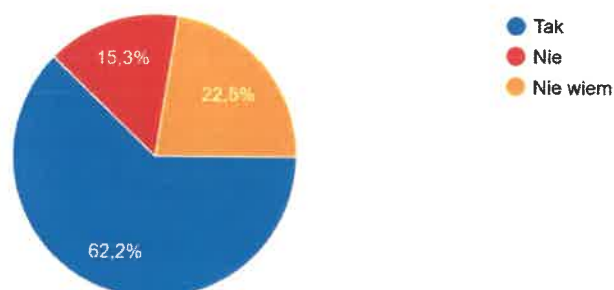
4. Dlaczego uczniowie sięgają po środki odurzające? (proszę zaznaczyć 2 odpowiedzi)

478 odpowiedzi

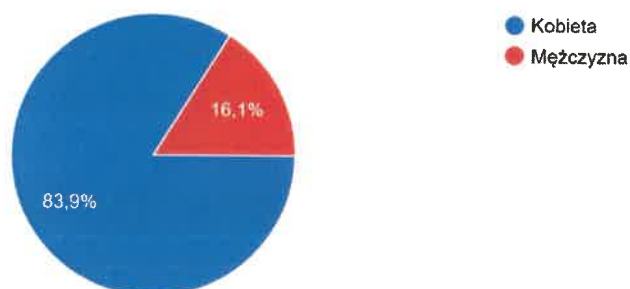
5. Czy posiada Pani/Pan wiedzę jak pomóc uczniowi w sytuacji zagrożonemu zjawisku uzależnienia

484 odpowiedzi

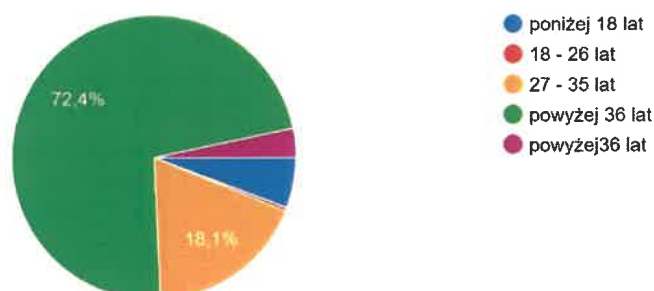
Płeć:

485 odpowiedzi

Wiek:

486 odpowiedzi

Jednocześnie z wyników diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej Gminy Klucze w zakresie usług społecznych przeprowadzonej przez firmę Swarmcheck w 2022 r. wynika, że w opinii mieszkańców jednym z najpoważniejszych problemów, z jakimi mierzy się Gmina Klucze, jest problem uzależnień. W większości pytań, w których respondenci mogli wskazać odpowiedź związaną z tym problemem, takie odpowiedzi przeważały lub były jednymi z najpopularniejszych. Wykonanie diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej Gminy Klucze w zakresie usług społecznych zostało zlecone firmie Swarmcheck przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczach, obecnie Centrum Usług Społecznych w Kluczach.

Niemal 48,8% respondentów ankiety wskazała uzależnienia jako najpoważniejszy problem, przez które członkowie lokalnej społeczności popadają w ubóstwo. Była to najpopularniejsza odpowiedź, popularniejsza niż dziedziczenie ubóstwa (43,9%) oraz niechęć do pracy (33,3%) czy brak pracy (28,5%).

50,4% respondentów ankiety uznało, że wsparcie w wyjściu z uzależnień i kryzysu zdrowia psychicznego byłyby jednym z najskuteczniejszych sposobów wsparcia dla osób bezdomnych w Gminie Klucze. Była to 2. najpopularniejsza odpowiedź.

Blisko 40,2% respondentów ankiety stwierdziło, że uzależnienia są jednym z najważniejszych powodów wykluczenia społecznego na terenie gminy Klucze. Była to najpopularniejsza odpowiedź.

Nieco ponad 44,1% respondentów ankiety uznało uzależnienia za jedną z głównych przyczyn bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego. Była to najpopularniejsza odpowiedź.

25,7% respondentów ankiety wskazało leczenie uzależnień za jeden z najskuteczniejszych sposobów pomocy dla ofiar przemocy domowej w Gminie Klucze.

Podczas przeprowadzonej diagnozy wskazano, iż należy zapewnić większe wsparcie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy. W ramach działalności Centrum Usług Społecznych w Kluczach wskazane jest uruchomienie terapii dla osób uzależnionych i ich rodzin. Warto zaznaczyć, że przyszłością skutecznej pomocy społecznej jest systemowa praca z rodziną. Polegałaby ona na bezpośrednich działaniach w środowisku osoby z problemem społecznym. Diagnoza polegałaby na stworzeniu systemowego planu pomocy rodzinie, wskazując występujące problemy rodziny wraz z wskazaniem możliwych form wsparcia świadczonych przez podmioty na terenie gminy i powiatu.

W realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uczestniczy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań GKRPA zalicza się:

1. Inicjowanie działań lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych co najmniej raz w roku.
3. Zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych, m.in. poprzez przeprowadzanie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy.
4. Wydawanie opinii dotyczących zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z uchwałami Rady Gminy, będącymi podstawą do uzyskania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
5. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.
6. Rozmowy motywujące do podjęcia leczenia.

7. Kierowanie na badanie przez biegłego, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
8. Współpraca z innymi organami administracji państwowej i samorządowej oraz organizacjami społecznymi, związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.
9. Podnoszenie kwalifikacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach, konferencjach, a także ukończenie studiów podyplomowych i specjalizacji.

Poniżej zamieszczono tabelę obrazującą pracę Komisji. (Tabela 1.)

Tabela 1. Dane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kluczach.

Rok	Posiedzenia pełnego składu Komisji	Posiedzenia Komisji ds. prowadzenia rozmów motywacyjnych z osobami uzależnionymi od alkoholu i współuzależnionymi,	Uruchomienie procedury leczenia odwykowego,	Skierowanie na badanie specjalistyczne do biegłych sądowych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego,	Przesłanie wniosków z kompletem dokumentów do Sądu Rejonowego w Olsztynie o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego.
2022	13	19	35	14	13
2023	13	20	36	27	26
2024	14	13	26	18	15

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.

Uzyskane dane pokazują, że w roku 2024 zmniejszyła się ilość osób, wobec których uruchomiono procedurę leczenia odwykowego oraz zmniejszyła się liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w Olsztynie o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w trybie stacjonarnym lub ambulatoryjnym. W latach 2022–2024 członkowie GKRPA systematycznie uczestniczyli w szkoleniach z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych. Jednocześnie w 2024 roku szkoleniami objęto również 44 sprzedawców napojów alkoholowych z terenu Gminy Klucze. Działania te świadczą o dążeniu samorządu i lokalnych instytucji do podnoszenia kompetencji specjalistów i osób zaangażowanych w realizację polityki antyalkoholowej, co powinno przekładać się na skuteczniejsze działania profilaktyczne i pomocowe w Gminie.

Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi jeden z problemów w naszym społeczeństwie. Rozmiar problemu nie respektuje płci, wieku ani stanu majątkowego czy intelektualnego. Jego rozmiary i działanie można zauważyć wśród klientów pomocy społecznej.

Centrum Usług Społecznych w Kluczach obejmuje wsparciem, pomocą i pracą socjalną rodziny dotknięte m.in. w szczególności ubóstwem, przemocą domową, alkoholizmem, narkomanią. Dane Centrum Usług Społecznych w Kluczach w zakresie udzielenia świadczenia z zakresu pomocy społecznej w latach 2020-2024 wykazują tendencję malejącą (Tabela 2).

Tabela 2. Udzielone świadczenia z zakresu pomocy społecznej w latach 2020-2024.

L.p.	Sytuacja rodziny	Liczba rodzin				
		2020	2021	2022	2023	2024
1.	alkoholizm	51	58	59	41	37
2.	narkomania	0	4	2	3	0

Źródło: Dane własne ze sprawozdań za lata 2020-2024.

W Centrum Usług Społecznych w Kluczach działa Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK). W ramach pomocy udzielanej w PIK-u osoby zgłaszające się do niego mogą otrzymać wsparcie psychologiczne oraz prawne. Mogą uzyskać informację o procedurze leczenia odwykowego i procedurze „Niebieskie Karty”, pomoc w napisaniu podania o wszczęcie procedury leczenia odwykowego. Dane uzyskane z Punktu Interwencji Kryzysowej zamieszczono poniżej (Tabela 3)

Tabela 3. Poradnictwo- Punkt Interwencji Kryzysowej w Kluczach.

ROK	2022	2023	2024
Poradnictwo prawne	liczba porad – 87 liczba osób – 67	liczba porad – 98 liczba osób - 73	liczba porad – 81 liczba osób - 56
Poradnictwo/wsparcie psychologiczne	liczba porad – 131 liczba osób - 50	liczba porad – 35 liczba osób - 20	liczba porad - 37 liczba osób - 23
Poradnictwo socjalne	liczba porad- 1 liczba osób - 1	-	-
Poradnictwo psychoterapeutyczne (projekt)	liczba porad - 8 liczba osób - 7	-	-
Liczba osób korzystających z PIK-u	128	93	79
LICZBA PORAD	227	133	118

Źródło: Dane uzyskane ze sprawozdań PIK-u na dzień 30.12.2024 r.

Z informacji uzyskanych od specjalistów dyżurujących w Punkcie wynika, że najczęściej poruszonymi sprawami była procedura leczenia odwykowego, uzależnienie i współuzależnienie oraz kwestie związane z wystąpieniem przemocy w rodzinie, a także regulacje prawne. Dane zawarte w Tabeli 3 pokazują, iż mieszkańcy chętnie korzystają z pomocy specjalistów. Specjaliści są w stanie zdiagnozować problemy całej rodziny i zaplanować kompleksową pomoc dla wszystkich jej członków. Dlatego zasadnym jest wspieranie tego typu oddziaływań.

Jednym z kluczowych partnerów w systemie przeciwdziałania uzależnieniom jest Policja, której działalność operacyjna i interwencyjna w sposób bezpośredni przekłada się na poziom bezpieczeństwa publicznego oraz skuteczność lokalnych strategii profilaktycznych. Statystyki prowadzone przez Komisariat Policji w Kluczach przedstawiają, że na przestrzeni lat 2022-2024 statystyki są porównywalne wśród zatrzymań nietrzeźwych kierowców. Postępowania w sprawach związanych z nadużywaniem alkoholu prowadzone przez Komisariat Policji w Kluczach przedstawia poniższa tabela 4.

Tabela 4. Postępowania w sprawach związanych z nadużywaniem alkoholu prowadzone przez Komisariat Policji w Kluczach.

ROK	2022	2023	2024
Liczba nietrzeźwych kierujących (art. 178 k.k.)	15	11	14
Liczba ujawnionych kierujących po użyciu alkoholu (art. 87 k.w.)	0	3	7
Liczba nałożonych mandatów karnych za spożywanie alkoholu w miejscach publicznych (art. 43 ¹ U.O.W.T.P.A.)	123	140	120
Liczba interwencji domowych	142	98	105
Liczba osób ujawnionych, które posiadały substancje zabronione	11	2	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KP w Kluczach na dzień 03.11.2025 roku.

Zaprezentowane dane jednoznacznie wskazują na wieloaspektową rolę Policji w profilaktyce i reagowaniu na zjawiska uzależnień. Współpraca międzyinstytucjonalna oraz odpowiedzialność za podejmowane działania wpisują się w szerszy kontekst lokalnej polityki społecznej, ukierunkowanej na ograniczanie skutków uzależnień oraz wzmacnianie bezpieczeństwa społecznego.

Na negatywne funkcjonowanie rodzin wpływ mają różne rodzaje uzależnień. Problem z alkoholem występuje w całym kraju i ma to szczególne znaczenie.

Według opublikowanych w 2024 r. szacunków WHO w Polsce w 2019 r. przeciętne spożycie na osobę w wieku 15+ wynosiło 11,6 l czystego alkoholu (mężczyźni 18,7 l i kobiety 5,2 l) i było jednym z najwyższych na świecie. Zgodnie z tymi danymi w populacji 15+ po alkohol sięgało 73,7% badanych. Przy czym częściej mężczyźni (81,9%) niż kobiety (66,1%). Średnie spożycie alkoholu wśród osób pijących alkohol wynosiło 15,8 l (mężczyźni 22,8 l i kobiety 7,8 l). 47,2% badanych w ciągu ostatniego miesiąca wypilo więcej niż 6 dawek czystego alkoholu przy jednej okazji (mężczyźni 59,9% i 32,2% kobiety), a regularnie tę dawkę przekraczało 11,8% pijących (19,7% mężczyźni i 2,9% kobiety)¹⁰. Warto podkreślić, że od 2019 r. spożycie alkoholu w Polsce wzrosło¹¹. Jeżeli chodzi o częstość picia, według badań z 2020 r. codziennie lub prawie codziennie alkohol piło 7,8% badanych, 31,3% piło alkohol co najmniej raz w tygodniu, 29,0% co najmniej raz w miesiącu, a 30,3% rzadziej.³

Wynika to przede wszystkim z rozmiarów szkód alkoholowych oraz kosztów społecznych i ekonomicznych. Nadużywanie alkoholu ma duży wpływ nie tylko na jednostkę, ale również na osoby współżyjące w rodzinie. Uzależnienie od narkotyków, czyli substancji psychoaktywnych, mają wpływ na funkcjonowanie ośrodkowego układu nerwowego. Charakteryzuje się niekontrolowaną potrzebą regularnego przyjmowania środków odurzających, co prowadzi do psychicznych i fizycznych problemów zdrowotnych oraz społecznych. Główne cechy narkomanii to: silna potrzeba lub przymus zażywania narkotyków, trudności w kontrolowaniu ilości i częstotliwości zażywania, objawy abstynencyjne przy braku dostępu do substancji, tolerancja konieczność przyjmowania coraz większej dawki dla uzyskania tego samego efektu, zaniedbywanie innych obowiązków i aktywności życiowych. Narkomania jest uznawana za chorobę, która wymaga leczenia zarówno medycznego, jak i psychoterapeutycznego.

Niepokojące są częstsze sygnały o uzależnieniach behawioralnych czy nazywane również uzależnienie od czynności. W uzależnieniach behawioralnych nie występują tak silnie

³ Źródło: INFOS nr 9 (322) 27 listopada 2024

wyrażone objawy abstynencyjne jak w przypadku uzależnienia od substancji, jednak mechanizm powstawania i utrzymywania się objawów uzależnieniach jest niemal identyczny. Klasyfikację uzależnień behawioralnych przedstawia Tabela 5.

Tabela 5 Klasyfikacyjne ujęcie uzależnień (zaburzeń) behawioralnych⁴.

Klasyczne uzależnienia behawioralne związane z kompulsywnymi czynnościami: patologiczny hazard, pracoholizm, zakupoholizm, seksoholizm.
Uzależnienia – zaburzenia związane z jedzeniem: anoreksja, bulimia, obżarstwo, nadużywanie słodczy (cukru), zaburzenia jedzenia na tle eco diet (ortoreksja).
Patologiczne wizualizacje: bigoreksja (odwrotna anoreksja), wizualizacje związane z modyfikacją ciała, kompulsywne tatuaże i piercing (forma modyfikacji ciała polegająca na przekłuwaniu różnych partii ciała (uszu, nosa, języka, pępka, warg), tanoreksja (uzależnienie od opalania się)
Cyberzaburzenia – cyberuzależnienia: video games disorder-zaburzenie, patologiczne korzystanie z internetu (aplikacji i treści) i social mediów, kompulsywne/patologiczne cyberautoprezentacje, FOMO (lęk przed przegapieniem czegoś ważnego, ciekawego lub satysfakcjonującego, co dzieje się innym w tym samym czasie, często związanego z nieustannym sprawdzaniem mediów społecznościowych, by być na bieżąco, co może prowadzić do niepokoju i stresu).
Inne patologiczne formy nadczynności: kompulsywne uprawianie ćwiczeń, patologiczne nadaktywności sportowe.

Większość opisanych uzależnień behawioralnych znajduje odzwierciedlenie w dwóch kluczowych klasyfikacjach: DSM (obecnie edycja 5) oraz ICD-11, która obowiązuje od początku 2022 r. (polska wersja znajduje się na etapie tłumaczenia i nie została jeszcze wdrożona).

⁴ Źródło: DSM-5, ICD-10, ICD-11, literatura przedmiotu.

IV.CELE PROGRAMU

Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie szkód zdrowotnych, społecznych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz stosowania przemocy domowej, koleżeńskej oraz podejmowania innych zachowań ryzykownych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Celami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkotykowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia.

Cel I.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Przewidywane rezultaty:

- Zwiększenie dostępności specjalistycznej pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin, w tym osób uwikłanych w problem przemocy domowej.
- Szerokie informowanie społeczeństwa o możliwościach korzystania z pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i/lub środków psychoaktywnych poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjnych i udział w kampaniach społecznych
- Poprawa funkcjonowania społecznego i zawodowego osób wychodzących z uzależnień dzięki kompleksowej pomocy i integracji ze środowiskiem lokalnym.
- Integracja lokalnej społeczności poprzez działania wspierające osoby zagrożone marginalizacją.

Zadania:

- Współpraca z placówkami służby zdrowia i ośrodkami leczenia uzależnień w zakresie leczenia, rehabilitacji osób uzależnionych współuzależnionych, dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
- Współpraca z Policją, Prokuraturą, Sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Dyrektorami szkół.
- Wspieranie działalności GKRPA.
- Prowadzenie konsultacji i poradnictwa terapeutycznego, psychologicznego oraz prawnego dla osób uzależnionych od alkoholu.
- Prowadzenie rozmów interwencyjno-motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.
- Zainicjowanie utworzenia grup samopomocowych w celu wspierania osób uzależnionych w utrzymaniu abstynencji.
- Zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w zakresie uzależnienia od alkoholu w celu orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu.
- Finansowanie opinii (psychologicznych i psychiatrycznych) sporządzonych przez

biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,

- Sporządzanie postanowień związanych z opiniowaniem wniosków przedsiębiorców ubiegających się wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- Sporządzanie i kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie leczenia odwykowego wobec osoby uzależnionej, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia oraz występowanie członków GKRPA w charakterze strony oraz oskarżyciela posiłkowego przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe.
- Wszczywanie przez członków GKRPA procedur „Niebieskie Karty” i przekazywanie ich do Zespołu Interdyscyplinarnego.

Cel II.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

Przewidywane rezultaty:

- Wzrost liczby rodzin objętych pomocą psychologiczną, prawną oraz interwencją kryzysową.
- Zmniejszenie liczby przypadków przemocy domowej w rodzinach z problemem uzależnień dzięki skutecznym mechanizmom interwencyjnym.
- Zwiększanie skuteczności działań skierowanych do beneficjentów pomocy społecznej dotkniętych uzależnieniem.

Zadania:

- Konsultacje osób zgłoszonych na leczenie z członkami GKRPA.
- Udzielanie osobom i rodzinom objętych procedurą „Niebieskie Karty” pomocy psychologicznej, prawnej.
- Szkolenia podnoszące kompetencje specjalistów w zakresie umiejętności pracy z rodziną z problemem przemocy domowej/problemem alkoholowym/problemem używania substancji psychoaktywnych.
- Realizacja działań zwiększających kompetencje i wsparcie rodziców, dzieci z rodzin z problemem przemocy domowej/problemem alkoholowym/problemem używania innych substancji psychoaktywnych.

- Realizacja działań edukacyjnych i profilaktycznych, w tym kampanii informacyjnych nt. przemocy domowej i mechanizmów wsparcia.
- Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu i/lub środków psychoaktywnych do skorzystania z pomocy specjalistów, podjęcia leczenia odwykowego w szpitalu, poradni.
- Kierowanie osób współuzależnionych do leczenia/terapii rodzinnej, w tym współpraca z placówkami leczenia odwykowego.
- Monitorowanie i ewaluacja skuteczności udzielanej pomocy.
- Upowszechnianie informacji na temat zjawiska przemocy domowej i możliwości przeciwdziałania przemocy, w szczególności z problemem alkoholowym.
- Włączanie się samorządu w ogólnopolskie działania na rzecz ochrony przed przemocą domową, w tym przemocą wobec dzieci (kampanie, akcje medialne itp.)
- Podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb i instytucji działających na rzecz ochrony członków rodzin z problemem alkoholowym przed przemocą domową.
- Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości oferty pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej.
- Podejmowanie działań interwencyjnych, edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych adresowanych do osób stosujących przemoc domową.
- Umożliwianie ofiarom przemocy domowej korzystania ze specjalistycznej pomocy np. psychologicznej, prawnej, zdrowotnej.
- Dofinansowanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy domowej, w szczególności pomoc dzieciom pokrzywdzonym (grupy wsparcia, pomoc psychologa, itp.).
- Upowszechnianie informacji dotyczących uzależnień, w szczególności alkoholizmu, narkomanii oraz zjawiska przemocy domowej (przewodniki, ulotki, plakaty, broszury, czasopisma, książki, kampanie lokalne, gadzety itp.).
- Finansowanie szkoleń, kursów, warsztatów specjalistycznych, itp. dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, pracowników Centrum Usług Społecznych, nauczycieli z zakresu profilaktyki problemowej i przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel III.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Przewidywane rezultaty:

- Zwiększenie świadomości społecznej na temat zagrożeń związanych z alkoholem, narkotykami oraz uzależnieniami behawioralnymi.
- Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży na temat konsekwencji uzależnień oraz sposobów ich unikania.
- Wzrost liczby działań profilaktycznych realizowanych w szkołach i placówkach wychowawczych.
- Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w działania na rzecz profilaktyki uzależnień.
- Kształtowanie prozdrowotnych postaw oraz promowanie stylu życia wolnego od substancji psychoaktywnych.
- Zmniejszenie liczby osób sięgających po substancje psychoaktywne dzięki skuteczniejszej edukacji i prewencji.
- Wzrost liczby uczestników programów edukacyjnych i kampanii społecznych dotyczących uzależnień.

Zadania:

- Współpraca z funkcjonującą na terenie Gminy Klucze Specjalistyczną Placówką Wsparcia Dziennego.
- Realizacja działań w obszarze aktywności fizycznej w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych na terenie Gminy Klucze, służących zapobieganiu powstawania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w środowisku lokalnym.
- Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informatycznych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i promowania zdrowych nawyków.

- Dofinansowanie zajęć i programów, innych działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i promocji zdrowia skierowanych przede wszystkim do dzieci i młodzieży.
- Propagowanie i wspieranie trzeźwych obyczajów (wolnych od nałogów) w ramach tworzenia alternatywnych form spędzania wolnego czasu oraz zdrowego trybu życia dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy poprzez dofinansowanie organizowanych przez instytucje zajęć profilaktycznych, kulturalnych, artystycznych, edukacyjno-rozwojowych, ruchowych (m.in. zajęcia tematyczna nt. zdrowego stylu życia, ekologii, zajęcia i konkursy plastyczne, artystyczne, ruchowe, taneczne, itp.) umożliwiających rozwijanie własnych zainteresowań i hobby.
- Wspieranie i dofinansowanie zadań podejmowanych przez placówki oświatowe, placówki kultury, kluby sportowe i inne instytucje w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień (według zgłaszanych potrzeb).
- Zorganizowanie, dofinansowanie spektakli profilaktycznych o tematyce przeciwdziałania przemocy domowej, cyberprzemocy, alkoholizmowi, agresji, uzależnień behawioralnych.
- Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez dzieci i młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych (m.in. wspieranie rozwoju i działalności wolontariatu).
- Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie realizacji programów profilaktycznych/działania w zakresie edukacji i profilaktyki w szkołach zmierzające do uświadomienia skutków spożywania alkoholu i narkotyków, uzależnień behawioralnych i innych substancji psychoaktywnych skierowane do uczniów i ich rodziców.
- Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych służących podniesieniu kompetencji w zakresie wiedzy o uzależnieniach dla osób stykających się z problematyką uzależnień i przemocą domową.
- Finansowanie imprez profilaktycznych, kulturalnych, w tym koncertów obejmujących edukację zdrowotną w formie profilaktyki uniwersalnej oraz zdrowotnych konkursów promujących trzeźwość.
- Wspieranie i dofinansowanie zadań podejmowanych przez kluby sportowe w zakresie organizacji imprez rekreacyjno-sportowych dla dzieci, młodzieży oraz

lokalnej społeczności, a także nowych inicjatyw promujących sport jako zajęcia alternatywne.

- Inicjowanie, wspieranie akcji mających na celu organizację ferii zimowych, letniego wypoczynku, dofinansowanie kolonii, półkolonii, zimowisk, wycieczek dla dzieci i młodzieży zagrożonych patologią społeczną, a także wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym i przemocą domową.
- Współudział oraz dofinansowanie działań/imprez promujących trzeźwy, zdrowy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież tj.: Dzień Dziecka, Mikołaj, zabawa karnawałowa/choinkowa, turnieje piłki nożnej, imprezy sportowe, wycieczki piesze/rowerowe.
- Inicjowanie, wspieranie oraz dofinansowanie działań oraz przedsięwzięć profilaktycznych promujących zdrowy, trzeźwy, bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, skierowanych do lokalnej społeczności, polegających na organizowaniu imprez oraz zajęć o charakterze kulturalnym, zdrowotnym, rekreacyjnym, ekologicznym, sportowym oraz turystyczno – krajoznawczym, w szczególności np.: forum kobiet, festyn na zakończenie wakacji, Gminny Tydzień Zdrowia itp.;
- Tworzenie możliwości alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży zagrożonych alkoholizmem, narkomanią, innymi uzależnieniami, przemocą domową oraz dla osób starszych, poprzez zakup sprzętu sportowego, wyposażenie terenów rekreacyjnych, zagospodarowanie terenu, a także dofinansowanie rozwoju infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (np. oświetlenie, wielofunkcyjne urządzenia sprawnościowe do siłowni itp.).
- Dofinansowanie organizacji warsztatów i programów profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych oraz zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych z uwzględnieniem programów rekomendowanych między innymi przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji i Instytut Psychiatrii i Neurologii.
- Realizacja autorskich programów z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom.
- Dofinansowanie, organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, na obozach, biwakach, wycieczkach, koloniach, półkoloniach, których program obejmuje zajęcia z elementami profilaktycznymi,

socjoterapeutycznymi z uwzględnieniem profilaktyki uniwersalnej zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia.

- Dofinansowanie organizacji warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności na temat wzmacniania czynników chroniących i eliminowania czynników ryzyka.
- Uczestnictwo w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych obejmujących zagadnienia związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem alkoholizmowi, narkomanii, przemocy oraz uzależnieniom behawioralnym.
- Organizowanie badań i sondaży opinii, lokalnych diagnoz i ekspertyz pozwalających ocenić aktualny stan problemów alkoholowych.

Cel IV.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Przewidywane rezultaty:

- Wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych i liderów lokalnych w przeciwdziałanie uzależnieniom.
- Wykorzystanie zasobów i potencjału lokalnych NGO, grup nieformalnych i wolontariuszy.
- Wzmocnienie systemu lokalnych działań profilaktycznych poprzez współpracę międzysektorową.
- Identyfikacja grup szczególnie narażonych na uzależnienia oraz dostosowanie działań profilaktycznych do ich potrzeb.
- Efektywniejsze planowanie i realizacja działań profilaktycznych oraz interwencyjnych w obszarze uzależnień.
- Zmniejszenie skali wykluczenia społecznego poprzez skuteczniejsze wsparcie osób dotkniętych problemem uzależnień.

- Podniesienie jakości świadczonych usług pomocowych poprzez lepsze wsparcie dla specjalistów i instytucji zajmujących się terapią i przeciwdziałaniem uzależnieniom i przemocy domowej.
- Podniesienie kompetencji specjalistów zajmujących się profilaktyką i leczeniem uzależnień, co przełoży się na wyższą jakość świadczonych usług.
- Wzrost skuteczności lokalnych programów wsparcia i terapii dzięki bieżącej analizie sytuacji i dostosowywaniu strategii działania.

Zadania:

- Wspieranie działań profilaktycznych podejmowanych przez inne instytucje, organizacje pozarządowe, kościoły i osoby fizyczne działające na rzecz osób i rodzin z problemem alkoholowym, przemocy.
- Kontynuowanie współpracy z Policją w zakresie kontroli przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez placówki korzystające z zezwoleń na handel napojami alkoholowymi na terenie gminy.
- Podnoszenie kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kluczach poprzez udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach oraz związane z tym koszty udziału i dojazdu.
- Finansowanie specjalistycznych szkoleń, warsztatów, seminariów i konferencji dla pracowników służb społecznych i oświatowych z zakresu wczesnego rozpoznawania symptomów przemocy i uzależnień oraz procedur interwencji (np. procedura „Niebieskie Karty”).
- Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym i grupami diagnostyczno-pomocowymi w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.
- Promowanie dobrych praktyk i wzmacnianie działań środowiskowych, m.in. poprzez lokalne wydarzenia, konkursy, spotkania.
- Zakup materiałów, sprzętu, pomocy niezbędnych do realizacji zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
- Dofinansowanie realizacji programu profilaktyczno - terapeutycznego, edukacyjnego podczas zorganizowanych form wypoczynku letniego, zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnień;

Cel V.

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Przewidywane rezultaty:

- Zwiększenie przestrzegania przepisów dotyczących sprzedaży i reklamy napojów alkoholowych na terenie Gminy.
- Zmniejszenie liczby przypadków sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim i nietrzeźwym.
- Wzrost świadomości prawnej przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
- Zwiększenie liczby skutecznych postępowań przed sądem z udziałem przedstawiciela Gminy jako oskarżyciela publicznego.

Zadania:

- Współpraca ze sklepami prowadzącymi sprzedaż napojów alkoholowych i alkoholu.
- Organizowanie i finansowanie szkoleń dla sprzedawców i właścicieli sklepów handlujących napojami alkoholowymi.
- Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem zakazu reklamy, zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. Powadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- Współpraca z organami i instytucjami w przypadku naruszenia ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

CEL VI.

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez współpracę z Centrum Integracji Społecznej w Kluczach.

V. WARUNKI REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI ORAZ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE KLUCZE NA LATA 2026-2029

1. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 jest Centrum Usług Społecznych w Kluczach.
2. W realizacji Gminnego Programu uczestniczy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jednostki organizacyjne gminy, instytucje, stowarzyszenia oraz inne podmioty mogące wykonywać zadania Programu.
3. Środki finansowe na realizację zadań określone zostaną przez Radę Gminy w uchwale w sprawie budżetu na dany rok, środki te pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
4. Decyzje dotyczące wydatków przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań zawartych w Programie, po uzyskaniu opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Kluczach.
5. Przez cały okres realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026–2029 będzie on podlegał monitoringowi. Monitoring wszystkich zadań Programu odbywa się poprzez sprawozdanie z przeprowadzonych działań.

VI. ODBIORCY PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2026-2029 swym zasięgiem obejmuje wiele grup docelowych.

Odbiorcami programu są w szczególności:

- osoby uzależnione, współuzależnione, doznające przemocy;
- rodziny osób uzależnionych, współuzależnionych doświadczających przemocy i stosujących przemoc;
- osoby i rodziny ze środowisk zagrożonych uzależnieniem i przemocą;
- dzieci i młodzież;
- rodzice i opiekunowie;
- specjaliści pracujący z uzależnionymi, współuzależnionymi, doświadczającymi przemocy lub osobami z grup ryzyka;
- mieszkańcy Gminy Klucze.

VII. ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 w związku z art. 40 ust.1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2018r., poz. 994) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016r., poz. 487 ze zm.) - po zasięgnięciu opinii jednostek pomocniczych gminy Rada Gminy Klucze uchwaliła:

1. maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Klucze, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości 75 w tym:
 - 1) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo w ilości: 25,
 - 2) od 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) w ilości: 25,
 - 3) powyżej 18% zawartości alkoholu w ilości: 25.
2. Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Klucze, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości: 150 w tym:
 - 1) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo w ilości: 50,
 - 2) od 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) w ilości: 50,

3) powyżej 18% zawartości alkoholu w ilości: 50.

Liczbę punktów sprzedaży alkoholu w latach 2019-2024 w Gminie Klucze przedstawia Tabela 6.

Tabela 6. Punkty sprzedaży alkoholu w latach 2019-2024.

Punkt sprzedaży	Liczba zezwoleń poza miejscem sprzedaży (sklepy)*	Liczba zezwoleń w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) *
Stan na 31.12.2019r.	40	11
Stan na 31.12.2020r.	44	12
Stan na 31.12.2021r.	68	13
Stan na 31.12.2022r.	90	16
Stan na 31.12.2023r.	88	16
Stan na 31.12.2024r.	91	26

Zródło własne: Dane z Urzędu Gminy Klucze.

*Liczba zezwoleń poza miejscem sprzedaży (sklepy) odnosi się do zezwoleń na sprzedaż alkoholu przeznaczonego do spożycia poza lokalem, co oznacza sprzedaż detaliczną (np. w sklepie), a nie do spożycia na miejscu, jak w barze czy restauracji. Zezwolenia te wydawane są przez Wójta, Burmistrza lub Prezydenta miasta i dotyczą konkretnego punktu sprzedaży. Rosnąca lub malejąca liczba zezwoleń poza miejscem sprzedaży (sklepami) oznacza, że zwiększa się lub zmniejsza liczba sklepów, które legalnie sprzedają alkohol w danej gminie. W tym przypadku wzrost liczby zezwoleń, świadczy o tym, że władze lokalne lub przepisy zezwoliły na większą liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych, na przykład w odpowiedzi na zapotrzebowanie lub w wyniku zmian w lokalnych uchwałach, które mogą np. podnosić limity zezwoleń.

*Liczba zezwoleń w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) * Liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu w lokalu gastronomicznym zależy od mocy sprzedawanych trunków i wynosi do trzech odrębnych pozwoleń, w zależności od zawartości alkoholu: kat. A (do 4,5% i piwo), kat. B (powyżej 4,5% do 18%) oraz kat. C (powyżej 18%). Lokal musi posiadać zezwolenie na sprzedaż alkoholu przeznaczonego do spożycia w miejscu sprzedaży, wydane przez Wójta, Burmistrza lub Prezydenta miasta.

Rosnąca liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu w lokalach gastronomicznych oznacza wzrost liczby miejsc, które mogą legalnie serwować napoje alkoholowe. Jest to sygnał, że w danej gminie lub mieście przybywa lokali (np. restauracji, barów), które uzyskały zezwolenie od Wójta, Burmistrza lub Prezydenta miasta na sprzedaż alkoholu przeznaczonego do spożycia w miejscu sprzedaży lub poza nim.

VIII.REZULTATY PROGRAMU

Program przewiduje osiągnięcie następujących rezultatów:

1. objęcie dzieci i młodzieży szkolnej programami profilaktycznymi i działaniami o charakterze profilaktycznym,
2. wzmocnienie postaw abstynenckich oraz postaw sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu w społeczności,
3. wzmocnienie umiejętności i kompetencji rodziców, opiekunów i wychowawców,
4. podniesienie kompetencji kadr pracujących w obszarze uzależnień, przemocy oraz wsparcia rodziny,
5. zapewnienie dostępności wsparcia specjalistycznego,
6. objęcie dzieci, w szczególności ze środowisk zagrożonych, działaniami opiekuńczo-wychowawczymi.

IX.ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

1. Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację Programu. Zgodnie z art. 18² w/w ustawy środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.
3. Zadania finansowane mogą być również z dotacji celowych, a także darowizn, zapisów i innych wpływów od osób prawnych i fizycznych, jak też środków pozyskanych z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

X.ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W KLUCZACH

Obsługę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kluczach prowadzi Centrum Usług Społecznych w Kluczach. Wydatki na wynagrodzenia członków Komisji realizowane są z środków budżetu gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych, wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, określonych w niniejszym Programie.

Ustala się następujące zasady wynagradzania członków GKRPA.

Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi czynny udział w posiedzeniu komisji, również udział członków Komisji w innych zespołach wynikających z potrzeb Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Klucze.

Pracami Komisji kieruje Przewodniczący Komisji.

1. Za udział w posiedzeniu Komisji wynagrodzenie wynosi:

- 1) 250,00 zł brutto dla Przewodniczącego Komisji,
- 2) 230,00 zł brutto dla Sekretarza Komisji.
- 3) 200,00 brutto dla Członka Komisji.

Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji przysługuje w przypadku, gdy będzie się ono odbywać poza godzinami pracy i będzie wypłacane na podstawie listy obecności zatwierdzonej przez Przewodniczącego Komisji, a podczas jego nieobecności przez Sekretarza Komisji.

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kluczach przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową na zasadach określonych w rozporządzeniu dotyczącym zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju z zastrzeżeniem, iż podróżą służbową jest wykonanie zadań przez członków Komisji określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Klucze na lata 2026 - 2029, poza miejscowością Klucze.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY KLUCZE
mgr inż. Justyna Białas